9e JAARGe. № 2.

OOSTPOST

SOERABAYASCHE COURANT

Prijs der Inteekening.

Voor Soerabaya ℔ jaar *f* 24.– ℔ halfjr *f* 12.– ℔ maand *f* 2.–
„ Java. „ do. „ 30.– „ do. „ 15.–
„ Buitenb. „ do. „ 36.– „ do. „ 18.–
„ Europa. „ do. „ 50.–

De OOSTPOST verschijnt dagelijks met uitzondering van den Zondag.

DONDERDAG 3 JANUARIJ 1861.

Prijs der Advertentiën.

De prijs der ADVERTENTIEN is *f* 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.

Advertentien met groote letter betalen dubbeld,

Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Voor doorloopende annonces kunnen schikkingen worden getroffen.

BERIGT.

Geabonneerden op ons blad, die niet genegen mogten zijn het abonnement voort te zetten, worden beleefd verzocht ons daarvan vóór 15 Januarij aanstaande kennis te geven; ten einde alsdan de oplage te kunnen regelen.

Nieuwe aankomende abonnés voor het aanstaande jaar, kunnen onder opgave van adres, van af nu reeds, *zonder extra betaling* zich een blad doen toezenden.

Wij maken van deze gelegenheid gebruik onzen lezers mede te deelen, dat voortaan twee malen 's weeks, en wel des Woensdags en des Zaturdags, of zoo vele malen meer als zich daartoe de gelegenheid zal voordoen, beschouwende artikelen over indische aangelegenheden in onze kolommen zullen worden opgenomen en dat met de redactie van ons blad zich de heer D. J. TEN ZELDAM GANSWIJK heeft belast.

Voor Soerabaya ℔ jaar *f* 24.— ℔ halfjr *f* 12.—
„ „ „ maand „ 2.—
„ Java „ jaar „ 30.— „ do. „ 15.—
„ Buitenb. „ do. „ 36 — „ do. „ 19.—
„ Europa. „ do. „ 50.—

De uitgevers van den Oostpost.
LE ROY & CO.

ADVERTENTIEN.

BEKENDMAKING.

Op Dingsdag den 8 Januarij 1861 zal ten bureele van den Resident van *Soerabaija*

EENE UITBESTEDING

worden gehouden, voor den overvoer van steenkolen van *Soerabaija* naar *Amboina*, *Ternate*, *Kema*, *Kwandang*, *Bima*, (*Poeloe kambing*) en *Baeten*.

De voorwaarden liggen met uitzondering van zon- en feestdagen ter inzage voor belanghebbenden op gemeld bureau.

SOERABAYA, Namens den Resident,
27 *December* 1860. *De Sekretaris*,
(2122) **CH. TROMP,**

Een **ZWART VARKEN** loopende op den publieken weg in de Pesapen, is door de politie opgevat; de eigenaar kan hetzelve tegen betaling van de daarop vastgestelde boete, en het kostende onderhoud ten politie kantoor alhier terug erlangen.

De Adsistent Resident voor de politie,
(2131) **E. DIBBETS.**

De Wijkmeesters dezer plaats worden beleefd verzocht, ten spoedigste aan mij, de bevolkingstaten te willen indienen, zoomede de cohieren der paardenbelasting, tegen ultimo dezer.

Soerabaya, *De Assistent Resident*
1 *Januarij* 1861. *voor de politie*
(19) E. DIBBETS.

(*Gratis.*) **VOOR DEN ARMEN.**

Aan de gemeente alhier wordt bekend gemaakt, dat ingevolge de bepaling bij gouvernementsbesluit van den 1e Mei 1834 No. 4 de gewone driemaandelijksche huiscollecte over het 4e kwartaal 1860 ten voordeele van de protestantsche armen dezer gemeente zal gehouden worden, als volgt.

Op Vrijdag 4e *Januarij* 1861.

Door den Heer *Gimberg*.

Nieuw Holland, Pesapen, Rustenburgerpad, Roozendoornlaan, Grisseesche weg.

Door den Heer *Steup*.

De oude passeerbaan, Panangalan, de heerenweg en weg praban of de Simpangsche weg de laan van Simpangan, het hospitaal, ketabang, podjok en genteng.

Op Zaturdag 5e *Januarij* 1861.

Door den Heer *Swart*.

De kaliemaas, westerkade, de kindersteeg, kabalen, werfstraat tot aan de boomstraten, 1e 2e 3e kalie-sosok.

Door den Heer *van Tijen*.

Chineesche kamp, benoorden de groote handelstraat, officierskampement, kaliemaas, oostenkade, Pagirian en het Marine Etablissement.

Door den Heer *Fils*.

De weg van kapoetran, de kapoet[...]sche dijk, tot aan dinoijo koepang, sawaän, Embong malang en [...]eboetan.

Door den Heer *van Oordt*.

Schoolstraat, willemsplein, wille[m]kade, boomdwarsstraat, Emdenstraat, societeit of bergstraat, over[...]rtstraat, Regentstraat, pekalongan kade en Gatottan.

Door den Heer *Lakerfeld*.

Krambangan, kade, met dwarsstrate[n] kepadjen komedieplein, officiers paviljoen, Heerenstraat en boomstraa[t].

Door den Heer *Zeverijn*.

Chineesche kamp, bezuiden de groot[e] handelstraat, kavallerie kampement, semoet, bedjagallan, Oendaän en [...]enelee.

SOURA[B]AYA, *den* 3 *Januarij* 1861.
N[a]mens den kerkenraad
der protestantsche gemeente,
STEUP.

HUWELIJKEN.

Getrouwd:

A. W. J. K[...]LLER
en
H. M. OECHSMAN.

28 *December* 1860. (2126)

GEBOORTEN.

Bevallen van eenen *ZOON*, de echtgenoote van G. DUMAS.
26 *November* 1860. (17)

Bevallen van eenen *ZOON*, de echtgenoote van DR. MOHNIKE.
(16)

In het midden der maand Januarij aanstaande,

zal te Soerabaija op publieke vendutie worden verkocht, de Nederlandsche schoenerbrik

HELMERS,

groot 99 gemeten lasten, gebouwd in den jare 1856, thans liggende ter reede van Soerabaija, en gevoerd door kapitein A. MESSEN.

Blijvende inmiddels uit de hand te koop.

Nadere informatien bij

VAN OMMEREN RU[...]B & CO. te *Batavia*.
en
E. TEN BRINCK & [C]O. te *Soerabaya*.
(2045)

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

HET STOOMSCHIP

KONINGIN DER NEDERLANDEN,

Kapt. E. Lewis,

vertrekt van hier naar Singapo[re] via Samarang en Batavia *op den* 10*den Januarij* 18[61].

De Agenten,
(2127) **FRASER EATON & CO.**

DE STOOMBOOT KRATON,

Gezagvoerder NEIJVENHEIM,
vertrekt Zaturdag den 5 Januarij 1861 naar Bezoekie via Pasoeroean en Probolingo.

Adres.
(2134) Mc. N[E]ILLAN MARTEN & CO.

VERTREKDAGEN DER STOOMBOOT

OENARANG.

Gedurende de maand Januarij 1861.

Van **Batavia** naar **Samarang** 13 en 27.
Van **Samarang** naar **Soerabaya** 2 en 16.
Van **Soerabaya** naar **Samarang** 6 en 20.
Van **Samarang** naar **Batavia** 8 en 22.

Informatien te bekomen bij

De agenten,
(1935) **ADAM & CO.**

PRINS VAN ORANJE,

VOORGENOMENE REIZEN IN DECEMBER & JANUARIJ.

SOURABAYA. aankomst.	SOURABAYA. verblijf.	SOURABAYA. vertrek.	SAMARANG. aankomst.	SAMARANG. verblijf.	SAMARANG. vertrek.	BATAVIA. aankomst.	BATAVIA. verblijf.	BATAVIA. vertrek.
								18 Dec.
			19	20/22	23			
24	25/26	27	28	29	30	31 Dec.	1/5 Jan.	6
			7	8/9	10			
11	12/13	14	15	16/17	18	19	20/23	24
			25	26/28	29			
30								

SOERABAYA 12 *December*.
MAJOOR MATZEN & CO.
(2012)

VERTREK VAN SCHEPEN.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het zoo gunstig bekende Nederlandsche schip

ALDEBARAN,

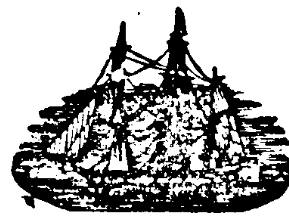
Kapt. **B. G. MEIJBOOM.**

Het schip vaart een geëxamineerden geneesheer en zal ongeveer half Januarij direct van hier vertrekken.

Nadere informatien te bekomen bij den gezagvoerder in het *Java Hotel* en bij

De Agenten,
(2130) SCHIMMELPENNINCK & CO.

PASSAGE NAAR AMSTERDAM

wordt aangeboden met het snelzeilende en bijzonder goed ingerigte Nederlandsche Barkschip

HET GOEDE VERTROUWEN

Kapitein D. J. KROON,
om in het laatst van Januarij direct van hier naar *Nederland* te vertrekken, adres.

De Agenten,
(5) **P. KERVEL & CO.**

PASSAGE NAAR HET KANAAL.

Per Hamburger Brik

PENGUIN,

kapt. **Wesenberg.**

Adres

De Agenten,
(8) **P. KERVEL & CO.**

PASSAGE naar NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het voor den overvoer van passagiers doeltreffend ingerigt Nederlandsch schip

CORNELIA HENDRIKA,

kapt. C. JASKI,
om tegen het laatst dezer maand te vertrekken.

Verdere informatien bij

De Agenten,
SOERABAYA, **ARNOLD & ZONEN.**
3 *Januarij* 1861. (18)

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het voor passagiers uitmuntend ingerigt Nederlandsch Barkschip

POLLUX,

kapt. **H. P. Cruijs.**

Deze bodem zal in den loop dezer maand van **Pasoeroean** vertrekken.

Voor nadere informatien gelieve men zich te vervoegen bij den gezagvoerder of bij

De Agenten,

(9) **B. J. VAN ECK & CO.**

ZITDAG DER SPAARBANK

te **Soerabaya.**

Dingsdag den 8sten Januarij 1861.

(10)

SUBKOMMISSIE VAN ONDERWIJS

te Soerabaya.

Schoolkommissarissen over de maand Januarij 1861.

Mr. M. P. A. COSTER

en

J. L. VAN GENNEP.

1861.

KANTOOR ALMANAK op karton. .... ƒ 1.—
IDEM. onopgeplakt.... „ 0·50
ZAKALMANAKKEN met los waschboekje „ 2.—

(1982) **LE ROY & CO.**

GEVRAAGD

BALLASTSTEENEN

Informatien bij **W. C. NASH.** (13)

MUZIJK GENOOTSCHAP

ST. CECILIA.

Aan heeren leden wordt bekend gemaakt, dat door bijkomende omstandigheden de gewone Repetie van *Donderdag den* 3*den Januarij* 1861, alléén voor het vocaalgedeelte zal plaats hebben.

Namens de directie

De Wd. Secretaris,

(2133) VAN SCHREVEN.

VEREENIGING VAN ASSURADEUREN TE AMSTERDAM.

De ondergeteekenden hebben de eer belanghebbenden te berigten, dat zij door de vereeniging van Assuradeuren te Amsterdam benoemd zijn tot agenten voor *Soerabaija* en omliggende plaatsen, en zij deze benoeming aangenomen hebben.

Schepen en goederen verzekerd te Amsterdam, zijn bij beschadiging aan het toigt van het agentschap onderworpen, en worden belanghebbenden, in het belang van die het aangaat, uitgenoodigd bij zeeschade dadelijk kennis te geven aan

agenten voor Soerabaija en omliggende plaatsen van de Vereeniging van Assuradeuren te Amsterdam.

(2) P. KERVEL & CO.

TE HUUR.

Een **TUINHUIS** buiten de stad, thans bewoond door de weduwe Steup, tegen den 1sten Februarij aanstaande.

Te bevragen bij

(14) J. H. MUNTER.

TE KOOP OF TE HUUR.

Een steenen **HUIS** met steenen **BIJGEBOUWEN.**

Te bevragen bij de uitgevers van dit blad.

(2055)

IN COMMISSIE ONTVANGEN.

Eenige POLYORAMAS, met daarbij behoorende prachtige **Tableaux**, voorstellende gezigten uit **Parijs, Londen, Venetie, Rio-Janeiro, Veldslagen** in Italie tusschen de Franschen en Oostenrijkers, enz. enz.

(15) D. D. VAN BOECKHOLTZ.

JAVA BODE — BATAVIASCH HANDELSBLAD.

Geabonneerden op een dezer bladen, of ook op de *maileditie* van laatstgenoemd blad, gelieven den abonnements prijs voor het aanstaande jaar, tijdig aan ons af te dragen, ten einde staking in de toezending te voorkomen.

De correspondenten voor bovengenoemde bladen te Soerabaya,

(1977) LE ROY & CO.

VOOR HEEREN FABRIEKANTEN,

WEST-INDISCH- en EUROPESCH-LEDER
voor DRIJFRIEMEN.
PAS ONTVANGEN

(6) bij **GEBRS. VAN DELDEN.**

VERKLIJGBAAR.

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Schotsche PLAIDS
Puike MANILLA SIGAREN no. 2
Gebruikte Engelsche REISWAGENS.
Een Europesche BENDIE, met Tent, geschikt om met een en twee PAARDEN te rijden. [20]

Van af heden hebben wij, aan de Heeren **E. SMIT DEVONSHIRE** te *Soerabaija* en **C. F. MICHELL** te *Batavia*, onze genera procuratie verleend.

SOERABAYA, BATAVIA. } 2 Januarij 1861

(4) **B. VAN LEEUWEN & CO.**

MENIE.

Vaatjes van 25 pond.

(11) **I. W. VAN DER ZWAAN.**

PRAAUWENVEER

TE SOERABAYA.

VERGADERING.

Van stemgeregtigde deelhebbers op Zaturdag den 19 Januarij 1861 des middags ten 2 ure in het locaal der Handelsvereeniging alhier, tot het bijwonen der aflegging van rekening en verantwoording over het afgeloopen jaar, het kiezen eener nieuwe Directie—het brengen van wijzingen in het reglement en uitbreiding van genoemd praauwenveer.

SOERABAYA, 3 Januarij 1861. (21)

De ondergeteekenden alhier eenen

HOUT-HANDEL

opgerigt hebbende, bevelen zich aan voor de levering van alle mogelijke HOUTWERKEN, geschikt voor huis- en scheepsbouw.

SOERABAYA, **ZANTHUIS & CO.**

30 *October* 1860. (3)

BOEKHANDEL LE ROY & CO.

Bij de ondergeteekenden is opengesteld de inteekening op het

PORTRET VAN PROFESSOR HOLLOWAY,

geëncadreerd in nette vergulden lijst, ad...... ƒ 12.—

De heer HOLLOWAY verzekert aan zijne vereerders, dat bovengenoemd portret voor de helft van den kostenden prijs wordt afgestaan. (2118)

AVEC LA PERMISSION DE MR LE RESIDENT.

Cirque Olympique de Paris,

sous la Direction de Mr. H. Olivier.

VENDREDI 4 JANVIER.

SEPTIÈME REPRÉSENTATION

TRAVAIL VARIÉ.

Avis. La troupe équestre ne donnera plus que quatre représentations, nous prions les personnes qui possèdent des cartes, de les employer dans cet espace de temps. (12)

HOLLOWAY'S ZALF en PILLEN.

Verzwaktheid.—Elk inwoner van Java wiens ligchaamsgestel is afgemat door het klimaat wil bevinden dat dit wonderbaar geneesmiddel eene volkomen versterkende artsenij is. Zij zuiveren het bloed, geven kracht en sterkte aan de lever en de maag, en hebben zulk eene uitwerking op het ligchaam in het algemeen als gewoonlijk verwacht wordt van niets anders dan eene verandering van luchtstreek. Jeugd en ouderdom derhalve van beiderlei kunne wanneer ze gevoelen dat de hitte en vochtigheid van dit eiland ongunstiglijk op hun gestel werkt, behooren terstond hunnen toevlugt te nemen tot deze Pillen, en zij zullen spoedig bevinden dat ze even zoo gezond en sterk zijn ondere verzengde luchtstreek dan elders. Elk ligchaamsgestel wordt door de toebereide medicijnen op dezelfde wijze genezen.

Ad. ƒ 1,— ƒ 3,— en ƒ 5,— per doos of pot, naar gelang van derzelver grootte, bij

(2074) **LE ROY & CO.**

BENOEMINGEN BESLUITEN enz.

JAVASCHE COURANT,

van den 29sten December 1860. no. 104.

EXTRACT *uit het register der besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie.*

BATAVIA, *den* 27*sten December* 1860. (No. 12)

(*Staatsblad no.* 120.)

Gelezen de missive van den minister van staat, minister van kolonien, van 26 October 1860 lett. A, no. 29/1235.

In 'goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk, enz.

Ten tweede: Krachtens magtiging des koninge, met wijziging in zoo verre art. 2 van hoogst deszelfs besluit van 4 November 1854, no. 40. (Indisch staatsblad no. 100), te bepalen, dat in den vervolge aan den inspecteur en chef van den waterstaat, belast met de directie der burgerlijke openbare werken, zal worden toegekend een jaarlijksch tractement van ƒ 19,200. — (*negentien duizend twee honderd gulden*).

Ten derde: enz

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal:
De 1*ste Gouvernements Secretaris*,
WATTENDORFF.

Bij koninklijk besluit van den 19den October 1860 no. 77, zijn ten vervolge van Z. M. besluiten van den 13den April 1860 no. 79 en 16 Julij 1860 no. 39, houdende toekenning van eervolle belooningen ter zake der gedurende de jaren 1858 en 1859, in het Palembangsche plaats gehad hebbende krijgsverrigtingen, ter zelfder zake, benoemd tot ridders der vierde klasse van de militaire Willems orde, de sergeant majoor der infanterie H. Fievez, sedert bevorderd tot adjudant onderofficier, en de korporaal der artillerie J. L. Pirard, beiden van het leger in Oost-Indie.

Civiel Departement.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den secretaris der residentie Bagelen, M. H. W. Nieuwenhuijs.

BENOEMD:

Tot secretaris der residentie Bagelen, tevens vendumeester aldaar, de kommies belast met de administratie van 's lands kas, tevens vendumeester te Buitenzorg, jhr. A. W. Cornets de Groot.

Schutterijen, enz.

BENOEMD:

BIJ DE BATAVIASCHE SCHUTTERIJ.

Tot officier van gezondheid der tweede klasse, de schutter dr. W. M. Smit, van het corps.

BIJ DE KOMPAGNIE ARTILLERIE VAN DEN BARISSAN TE BANGKALLANG (MADURA).

ONTSLAGEN:

Eervol, wegens ziekte, de eerste luitenant radhen Ario Poerwo Negoro.

BEVORDERD:

Tot eersten luitenant de tweede luitenant radhen Abdul Kassan, van die kompagnie.

BENOEMD:

Tot tweeden luitenant de adjudant-onderofficier Tirto Koesoemo, van die kompagnie.

Militair-Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de dirigerende officier van gezondheid der eerste klasse G. J. van Thienen.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den militairen ambtenaar der tweede klasse P. Piepenbrink, tijdelijk belast met de betrekking van adjunct bij het tweede bureau der genie-directie.

GOEDGEKEURD:

dat door het Militair Departement

BIJ DE INFANTERIE.

ZIJN GEPLAATST:

Bij het 15e bataillon, de tweede luitenant W. A. Coblijn, onlangs uit Nederland aangekomen.

Bij het garnizoens-bataillon der eerste militaire afdeeling op Java, de kapitein J. S. Westerman.

Bij de garnizoens-kompagnie der Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo, de kapitein H. G. de Wolff van Westerroode; beiden onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd,

ZIJN OVERGEPLAATST:

Bij het 2de bataillon, de kapitein J. Hubeek, van het 6de bataillon.

Bij het 4de bataillon, de eerste luitenant-adjudant W. N. Verlegh, van het 2de bataillon.

Bij het 6de bataillon, de eerste luitenant H. J. van Dobben, van het garnizoens-bataillon van Celebes en Onderhoorigheden.

Bij het 8ste bataillon, de eerste luitenant H. J. van Lilh, van het garnizoens-bataillon van Celebes en Onderhoorigheden en J. M. Courtois, van het 1ste bataillon, en de tweede luitenant C. E. Middeldijk, van het 5de bataillon.

Bij het 14de bataillon, de eerste luitenant L. T. Blasius, van het garnizoens-bataillon der eerste militaire-afdeeling op Java en de tweede luitenant H. A. Gobius, van het 12de bataillon.

Bij het 15de bataillon de kapitein K. W. J. van Heemskerck, van het 17de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon der tweede militaire afdeeling op Java, de kapitein W. Beijerinck, van het 5de, en de tweede luitenant P. E. C. Schmulling, van het 14de bataillon.

NEDERLANDSCH INDIE.

SOERABAYA, den 3den Januarij 1861.

Aangekomen Passagiers.

Met het Ned. Indisch stoomschip *Oenarang*, kapt. S. VAN HULSTEIJN, de heeren J. Babut du Marés, J. Lintow, C. Wilson, N. Kelij, L. van Swieten, G. van der Weg, en Walter, Dr. Verff, en echtgenoote en mevr. Schusler, met zes kinderen.

— Gedurende de maand December is in de spaarbank te Soerabaija ingelegd *f* 10006. — en daaruit teruggenomen *f* 4028,90. Het bedrag der op ult. December 1860 aanwezige inlagen was *f* 88447,80.

Men meldt ons van Willem I.

Ten einde hier het sluipsgewijze verkoopen van arak aan militairen zooveel mogelijk voor te komen, mag geen chinees nog inlander in bezit van meer dan eene flesch van dat vocht bevonden worden, en daarvoor moeten zij nog eene schriftelijke toestemming van de politie hebben erlangd. Reeds meermalen zijn hier huisonderzoekingen gedaan bij inlanders die verdacht werden arak in huis te hebben die bij hen door militairen verbruikt werd; worden echter bewijzen gevonden, dan hebben zij zich dat onderzoek en de daarop gestelde straf zelf toeteschrijven, echter moet een dusdanig onderzoek hoogst onaangenaam en lastig zijn, wanneer zij *niet* aan die overtreding schuldig zijn, en dat alleenlijk door euvelmoed van eenige militairen, inlandsche huisgezinnen bij de politie in verdenkingen moeten komen. — Zoo hebben den 26sten Dec. zich 3 soldaten met eene flesch arak gewapend, positie vattende in de woning van eene inl. familie, die noch met goede noch met kwade woorden, hen bewegen kon het huis te verlaten, ten einde niet in verdenking te komen dat zijlieden aan deze militairen arak verkocht hadden, slechts door tusschenkomst van een politiedienaar zich van dit lastig bezoek kunnen ontdoen.

Wenschelijk ware het, wanneer de inwoners van zulke hoogst onaangename bezoekers konden bevrijd blijven.

— De heer J. Babut du Marés heeft ons verzocht onzen lezers mede te deelen, dat in het door hem ingezonden stuk, voorkomende in ons no. 100 van 15 dezer, een vergissing is geslopen, nl. dat de geprojekteerde spoorweg niet zal loopen door Gang Sekretarie, maar voorbij dien Gang, over Rijswijk naar het Waterlooplein.

Met genoegen nemen wij deze mededeeling van den ontwerper op, omdat zij ons de welkome gelegenheid aanbiedt, nogmaals de aandacht des publieks te vestigen op dit ontwerp, dat wij een zeer gewenschte en nuttige zaak achten. Want het nut dezer onderneming is gelegen in het nader bij elkander brengen, het verkorten der afstanden van de verst verwijderde en uit elkaêr gelegene gedeelten van Batavia, en daarenboven zal zij de inwoners van Batavia in de gelegenheid stellen, om zich niet alleen op een goedkoope, gemakkelijke en schielijke wijze naar de plaats hunner dagelijksche werkzaamheden te begeven, maar om tevens ter uitspanning of in het belang hunner gezondheid naar boven, naar de streek boven Mr. Cornelis te gaan. Menigeen, die het thans zeer bezwarend valt, bendi en paard te houden, ziet door deze onderneming zich grootelijks begunstigd; en niet voor dezen alleen, ook voor meergegoeden is deze onderneming zeer gewenscht, wijl alles hier te Batavia duurder wordt, niet het minst paarden, voor een goed span van welke men thans reeds een zeer hoogen prijs betaalt; en welke moeite het kost bedienden en vooral goede bedienden te bekomen, is overbekend. Bij den americaanschen spoorweg zijn drie menschen en twee paarden voldoende voor het vervoer van zes en dertig personen, en hieruit kan men afleiden, van welke grooten invloed in de toekomst deze wegen zullen zijn op den prijs van paarden en handenarbeid.

Vervolgens moet men niet vergeten, dat het plan van den ondernemer zich geenszins bepaalt tot het aanleggen der hoofdlijnen alleen aangegeven in het boven vermelde ingezonden stuk, maar ook tot zijtakken, door de bevolkte omstreken van Batavia. Men verbeelde zich Batavia en omstreken bedekt met een net van americaansche spoorwegen, waarvan de omnibussen naar alle rigtingen met een snelheid van 8 palen in het uur vertrekken, en wij zijn vast overtuigd, dat de groote meerderheid der bevolking daarvan gebruik zou maken en zeer ingenomen zijn met deze nuttige zaak.

De ontwerper is bezig eene lijst van inteekening te laten cirkuleren van het „Projekt van een americaanschen spoorweg van Mr. Cornelis naar Batavia over Kramat, Weltevreden, Rijswijk en Molenvliet". Deze inteekening stelt geen definitieve verbindtenis daar, het is maar alleen een verklaring van voorloopige deelname. Eindelijk merken wij hierbij aan, dat een abonnement regt geeft tot een doorgaand gebruik van den spoorweg op alle uren, waarop rijtuigen vertrekken, en werwaarts die zich ook begeven, zoodat b. v. iemand, die 's morgens in de stad, eenige uren later op het paleis, vervolgens nog eens in de stad, en eindelijk op Mr. Cornelis iets te verrigten heeft, op al die verschillende tijden van den omnibus kan gebruik maken.

Voor personen, aan wie bovengenoemde lijst niet werd aangeboden, bestaat gelegenheid ter inteekening aan het bureau van den *Javabode*.

Wij vestigen ten zeerste de aandacht van het publiek op deze zaak en sporen het dringend in zijn eigen belang tot deelname aan.

— De heer J. de Rosa, oud controleur van 's rijks kadaster heeft te 's Gravenhage bij Smulders uitgegeven een kaart van Batavia en omstreken. Deze kaart draagt het jaartal 1860, maar ze dateert van veel vroeger datum. Wij hebben met die kaart in handen een kleine wandeling door Batavia en omstreken gemaakt, en een menigte kleine onnaauwkeurigheden, fouten en wat dies meer zij ontdekt, waarvan we onzen lezers een paar mededeelen.

Westwaarts, van het stadhuis, waar wij en allen hier op Batavia tot dusverre meenden, dat de tokos van de heeren A. Bedier, Bruining en van Dorp zich bevonden, is de Handelsvereeniging, volgens meneer de Rosa. Het kantoor der firma van Ommeren Rueb, gelijk de geheele rij handelshuizen, die zich daar aan elkander sluiten, vindt meneer niet, wel eenige huisjes (pakhuisjes welligt?) die een kwartieruurs ver van den weg verwijderd zijn. Al die kantoren schijnen den heer de Rosa niet bekend of te onbeduidend geweest te zijn. Dit veronderstellen wij ook van de Beurs en van het ijshuis, waarnaar men even vruchteloos zoekt. Men zou met de meetketting in de hand de stad eens moeten gaan opnemen, om de ligging en uitgestrektheid van pleinen, straten, en gebouwen te kunnen vergelijken met deze fraaije kaart, en wij zijn vast overtuigd, dat men daarin ook nog al eenige onnaauwkeurigheden zou ontdekken. Nemen we nu maar afscheid van de stad, om wat verder naar boven te gaan, dan zien we (alweer een kleinigheid), dat er op Goenoeng Sahari geen rivier wordt verstrekt, dat van de Harmonie tot Gang Pool op Rijswijk geen enkel huis staat, aan de overzijde op Noordwijk evenmin. Zoo ook is Gang Sekretarie een onbewoonde woestenij, evenals de Noordzijde van 't Koningsplein. Op Kebon Siri is geen slokkan en de geheele streek van de brug van Kramat tot aan Mr. Cornelis is onbebouwd, onbewoond, alleen is er hier en daar een kampong verstrooid. Zooals men ziet, zijn dit alles kleinigheden, en van kleinere kleinigheden, b. v. dat Gang Polones (niet Polanen meneer R.! in de wandeling zegt men Gang Pool) op zijn minst tweemaal zoo breed is als Gang Sekretarie; dat de Gouverneur-Generaal in het huis woont van den Algemeenen Sekretaris, die een dagreize heeft te maken, voor hij de Sekretariegebouwen aan den horizont ziet opdagen; dat de bevelhebber des legers heel kordiaal in de adjundantswoningen is gehuisvest; dat er geen armenische kerk te Batavia bestaat; dat de kolonel Direkteur der Genie woont, waar de chef van den staf zijn verblijf houdt; dat de bisschop hier zonder woning is; dat er een Amsterdamsch hotel te Batavia is te vinden — van al die kleinere kleinigheden zullen we maar zwijgen, hoezeer wij dankbaar moeten erkennen, van den genialen geograaf regt veel nieuws geleerd te hebben; een bewijs weer, dat het genie zich in alle kleinigheden openbaart.

't Is treurig, in het jaar onzes heeren 1860 dergelijk prullewerk te zien uitgeven. Het spijt ons, dat de heer van Rees, wiens naam hier nog altoos een goeden klank heeft, zijn naam aan dit vod heeft geleend en de opdragt, hem „eerbiediglijk" aangeboden, aangenomen heeft. Wie een plan van Batavia wil bezitten, waarop het grootste gedeelte of verkeerd is geplaatst of niet te vinden is en er op gesteld is, een verwarde voorstelling van Java's hoofdstad te bekomen, hij schaffe zich dit plan aan; maar wie het er om te doen is, zich een goed denkbeeld daarvan te vormen, hem raden wij deze kaart ten sterste af, ja waarschuwen er nadrukkelijk tegen. Er behoort veel moed, wij zouden haast zeggen veel onbeschaamdheid toe, zoo iets het licht te durven doen zien. Den uitgever Smulders raden wij aan, zijn steenen af te slijpen, en een auto-fé te maken van alle afdrukken, met uitzondering van een enkel exemplaar; dat in een kabinet van rariteiten, misvormingen en dergelijke der nakomelingschap moet worden overgeleverd.

— Even als het vorig jaar was ook thans weer in het Djattigesticht een Kersboom opgerigt, en ontvingen alle daarin verpleegden geschenken. Het zal welligt voor menigen begunstiger van deze hoogst nuttige inrigting aangenaam zijn te vernemen, dat binnen kort een tiental jongens naar de Jongensweezeninrigting te Soerabaija zullen overgaan, om daar verschillende ambachten te leeren. Ook zijn reeds eenige meisjes bij familiën geplaatst. Wij wenschen van harte voor dit gesticht meer en de ondersteuning van het gouvernement en van partikulieren, want nog altoos is de behoefte grooter dan de middelen om daarin te voorzien.

— Eergisteren zagen een paar opzieners van den waterstaat in de rivier niet verre van het zeehoofd eenige chinesche schoenen drijven, die ze ophaalden en waarin ze vijf blikken met opium vonden. Het niet onaardig uitgedachte sluikmiddel is door een toevallige omstandigheid derhalve verijdeld.

(J. B.)

Den 28sten dezer arriveerde alhier de stoomboot *Koningin der Nederlanden*, kapitein LEWIS van Singapore, medebrengende de China Mail van 15 December. De voornaamste nieuwstijdingen zijn de volgende:

Een groot gedeelte der geallieerde troepen is te Hongkong aangekomen. 2500 Engelschen en een klein aantal Franschen zijn te Tientsin achtergelaten, en zullen er een kouden winter te doorstaan hebben; zij zijn echter goed gehuisvest. De Brigade-Generaal Staveleij heeft het commando over deze troepen en ook de heer Bruce zal te Tientsin overwinteren. Er hebben geruchten geloopen dat hij of de heer Adkins te Peking zoude vermoord geworden zijn, maar zij schijnen geen voldoenden grond te hebben. Lord Elgin en Sir Hope Grant zijn naar Shanghae vertrokken en zullen naar Japan gaan. Generaal Majoor Sir Robert Napier heeft zich begeven naar Calcutta, en admiraal Hope werd verwacht te Hongkong. — Men vreest algemeen dat de vrede niet duurzaam zal zijn.

De rebellen houden zich rustig in de omstreken van Shanghae, maar de zeeroovers maken zich telkens aan nieuwe misdrijven schuldig, en hebben nog onlangs drie Engelschen vermoord.

De geheele tekst van de conventie van Peking en de onderhandeling van Tientsin is publiek gemaakt, doch bevat weinig nieuws.

Sommige der te Hongkong teruggekomen manschappen zijn bijzonder gelukkig geweest bij het deelen van den buit, en berekenen hun winst bij duizende ponden sterling. De stad is overstelpt met prachtige voorwerpen uit het paleis van den keizer, die voor hooge prijzen — meest aan chinezen — verkocht geworden zijn.

Canton is vereerd geworden met het bezoek van Baron Gros en den amerikaanschen gezant, den heer Ward. De Franschen hebben zich vrij willekeurig meester gemaakt van den grond van Yeh's paleis, om er een roomsche kerk op te bouwen — onder voorwendsel dat meer dan 100 jaar geleden een aantal roomsche kerken te Canton verwoest zouden zijn. Te Canton en Hongkong hebben hevige branden gewoed.

(B. H.)

BATAVIA. — Per telegraaf via Soerabaija zijn de volgende tijdingen van Makasser ontvangen.

De voormalige regent van Polong Banking (zuider-districten), Daëng Mandjar Oengi, de hoofdaanlegger van de ongeregeldheden welke gedurende 1859 in dat regentschap voorvielen, heeft zich den 1sten November te Makasser onderworpen.

De ambtenaar Bakkers is den 28sten November ter hoofdplaats teruggekeerd, komende van de eilanden Bonerate en Kalaoe, alwaar hoofden en bevolking eene goede gezindheid aan den dag legden.

Z. M. *stoomschip* Reijnier Claessen is den 16den December naar het eiland Sajoesoe, be noorden Sumbawa, gestoomd ter uitroeijing van eene aldaar ontdekte zeerooversvestiging.

— Langs denzelfden weg zijn nog de volgende berigten ontvangen.

Timor, 22 November. De rust is niet gestoord. De pokken blijven steeds heerschen.

Banda, 28 November. Ongestoorde rust.

Amboina, 3 December. De troepen op Ceram hebben de hoofd-negorij Boeria na ernstigen tegenstand genomen, waarbij eenige manschappen gekwetst zijn. Later is van den vijand niets meer vernomen. Eenige vijandig gezinde negorijen hebben getoond zich te willen onderwerpen. De troepen zijn op Amboina teruggekomen. Te Kamarian is eene versterking opgerigt met eene bezetting van 35 man om, zoo noodig, aan de welgezinden bescherming te verleenen.

Ternate, 7 December. De hulptroepen, vertrokken tot het dempen van den opstand op Ceram, zijn van Amboina teruggekeerd.

Menado, 12 December. In de Minahassa heerscht allerwege rust. De vorsten van Gorontalo en Limboto hebben zich schriftelijk aangemeld om onder 's gouvernements regtstreeksch gezag gesteld te worden. De radja van Gorontalo bezocht de Minahassa; die van Tagoelandang kwam te Menado om eene nieuwe overeenkomst tot regeling van verhouding en verpligtingen te sluiten; die van Siauw kwam mede aldaar om schatting te betalen. Van verscheidene landschappen op de noordkust zijn bewijzen van onderwerping en welgezindheid ontvangen.

BANTAM — Ten gevolge van aanhoudende zware regens (zie het vorige nommer dezer courant), is de rivier Tji Oedjoeng buiten hare oevers getreden, waardoor eene groote uitgestrektheid sawa's in het noorder-regentschap, voornamelijk in de lager gelegen districten Oender andir en Tjiroeas, onder water is gezet. Van de schade hierdoor aan het jonge padigewas veroorzaakt, wordt nog eene opgave te gemoet gezien.

Ook in de afdeeling Tjiringin is aan bruggen en wegen eenige schade veroorzaakt door bandjers.

SAMARANG. — Op den 13den December is door hevigen wind, in de dessa Bergaslor, district Oenarang een arenboom omgewaaid en op de woning van den inlander Oemar gevallen, met het ongelukkige gevolg, dat die woning door de zwaarte van den boom is ingestort, en de bewoners Oemar, zijne vrouw en een kind van een half jaar, daaronder verpletterd zijn.

Het schijnt, dat hierna de ligte bouwstoffen, waaruit de woning was zamengesteld, in aanraking zijn gekomen met vuur, dat in het huis was, en toen vlam hebben gevat, waardoor het ingestorte huis totaal verbrand is, en de lijken van de drie slagtoffers geheel door het vuur verzengd zijn teruggevonden.

— In den nacht van den 13den op den 14den December heeft te Ambarawa een hevige orkaan gewoed, ten gevolge waarvan een 24tal bamboezen woningen is nedergestort en zware boomen zijn ontworteld. Ook de koffijtuin Sroeudil onder de dessa Djembaran heeft veel daarvan geleden: 300 koffijboomen van den aanplant van 1855 en 200 dadapboomen zijn omgewaaid; veel koffij moet van de boomen door den wind verloren zijn geraakt.

Voorts is een aantal sirappen van de daken der controleurswoning en bijgebouwen te Ambarawa in dien nacht weggeslingerd.

Menschenlevens zijn echter niet te betreuren.

PROBOLINGGO. — Op den 18den December jl. waren gedurende de laatst verloopen dagen in deze residentie buitengewoon hevige regens gevallen, ten gevolge waarvan overstroomingen hebben plaats gevonden in de districten kotta Probolinggo, Driengoe en Gending. Een groot aantal dammen en bruggen is hierdoor vernield of beschadigd; terwijl ook de suikerrietaanplantingen hier en daar door den sterken afloop van het water hebben geleden. Op sommige plaatsen heeft het water tot drie voeten op den weg gestaan. Maatregelen zijn genomen, ten einde de veroorzaakte schade weder te herstellen en te zorgen, dat de communicatie niet worde gestremd.

NEDERLAND.

— Bij koninklijk besluit van 28 October 1860 (opgenomen in de *Staats-Courant* van heden), is op het rekwest van H. Hope Loudon, P. J. Landry, W. R. Baron van Tuyll van Serooskerken, Jhr. H. Steengracht d'Oosterland, allen te 's Gravenhage; J. van Vollenhoven, te Rotterdam; Mr. E. A. Berckmans de Weert, te 's Gravenhage, en G. L. J. van der Hucht, te Haarlem, de beide eerstgenoemden in hoedanigheid van benoemde directeuren en de laatstgenoemden van benoemde commissarissen eener te 's Gravenhage, onder den titel: *Billiton-Maatschappij*, opgerigte naamlooze vennootschap, bewilliging verleend op de acte van hare oprigting.

— Het corps officieren van de dd. schutterij te Rotterdam heeft 8. Nov. avond door het muziekcorps eene schitterende serenade bij fakkellicht doen brengen aan den burgemeester dezer gemeente, en wel naar aanleiding zijner bevordering van kommandeur tot groot-officier der orde van de eikenkroon bij gelegenheid van de oprigting van het standbeeld voor den volksdichter Tollens. Het corps officieren had het voornemen, de beide overige leden van het gemeente-bestuur, die bij dezelfde gelegenheid eene onderscheiding van Z. M. den koning ontvangen hebben, zijnde de heeren Joost van Vollenhoven, wethouder, die tot ridder der orde van den Nederlandschen leeuw en Mr. W, S. van Reesema, die tot offiier der orde van de eikenkroon werden benoemd, insgelijks en op dezelfde wijze zijne felicitatien te brengen. Beide heeren bevonden zich bij den heer Burgemeester.

— Voor eenigen tijd verliet een schrijnwerkersgezel Louis Gicquel zijne geboorteplaats Poitiers, om voor den paus te strijden. Weldra vernam men dat hij in het hospitaal te Osimo was overleden. Zijne vroegere stadgenooten en bewonderaars vierden eene lijkdienst ter eere van den dapperen strijder, waarbij de bisschop in persoon eene welsprekende rede hield, waarin hij den verdediger van den paus den noodigen lof toezwaaide, en thans is Louis Gicquel in blakenden welstand in zijne vaderstad teruggekeerd tot niet geringe verlegenheid der clericale pers, die niet weinig over den martelaar voor het geloof heeft uitgeweid, en thans niet weet of zij lagchen of huilen moet.

— Voor eenige dagen vervoegde zich aan het bureau van den burgerlijken stand alhier tot het aangeven van eene geboorte, de commissionair H. A. H., oud ruim 79 jaren. Voor ruim 55 jaren, op 18 Maart 1805, en dus vóór de invoering van de registers van den burgerlijken stand, gaf dezelfde man bij den predikant zijner woonplaats zijn eerste kind uit een vorig huwelijk aan. Na het overlijden zijner eerste echtgenoot, waarmede hij ettelijke kinderen had, her-

trouwde hij alhier op 21 Nov. 1851, op 70 jarigen leeftijd. Ook in dit huwelijk heeft hij thans reeds vier kinderen verwekt.

FRANKRIJK.

— Door het overlijden van den bisschop van Nevers zijn er thans drie bisschopszetels vacant, die van Troyes, waarvan de titularis nog niet is benoemd, die van Vannes, van welke de vervulling door den heer Maret niet door den paus is bekrachtigd, en nu eindelijk die van Nevers.

— De *Opinion Nationale* deelt mede, dat prins San Cataldo, op verlangen van eenige in Frankrijk woonachtige Sicilianen, alhier de gelden in ontvangst zal nemen, waarvoor deze hebben ingeschreven, ten einde in vereeniging met de Italianen, Garibaldi eene villa in de nabijheid van Palermo ten geschenke aan te bieden. Voor het verder bedrag zal in Italie eene nationale inschrijving worden geopend.

— Omtrent de capitulatie van Capua wordt gemeld, dat het bombardement dier stad den 1sten dezer, des namiddags ten 4 ure is aangevangen en tot 8 ure krachtdadig werd voortgezet. Het vuren is toen wel eenigzins verminderd, maar bleef toch tot des nachts ten 1 ure aanhouden, nadat het vervolgens was gestaakt, werd het van 4 tot 8 ure weder voortgezet, tot de vesting eindelijk ten half 9 ure capituleerde. De voorwaarden werden des namiddags onderteekend. Het garnizoen (9000 man) mogt, volgens de overeenkomst, de vesting met krijgseer verlaten, doch moest de wapens te Caserta overgeven. De amunitie moest worden achtergelaten. De officieren worden niet bij het Italiaansche leger opgenomen; alleen aan de soldaten wordt vergund daarbij in dienst te treden. Zij, die hiervan geen gebruik willen maken, worden naar hunne haardsteden teruggezonden.

ITALIE.

— Een bijzondere brief uit Rome deelt verscheidene weinig bekende bijzonderheden mede. Naar het schijnt heeft de heer de Grammont allerlei pogingen aangewend, om inzage te verkrijgen van het werk dat de generaal Lamoricière voornemens is over den Italiaanschen veldtogt uit te geven. Deze stappen hebben slechts tot eene bepaalde weigering van den generaal geleid. Het gevolg daarvan was, dat de betrekkingen tusschen de heeren de Grammont, den generaal de Goyon eenerzijds en den generaal de Lamoricière, benevens het romeinsche kabinet aan de andere zijde, die reeds vrij gespannen waren, sedert de mededeelingen van het *Giornale di Roma*, omtrent de bewuste depèches nog ongunstiger zijn geworden. — Het is waar, dat het plan tot verkoop van zekere kunstwerken bestaat, maar daaraan is tot heden geen gevolg gegeven, hoewel de toestand der schatkist dagelijks ellendiger wordt. Terwijl de jongste oorlog een groot deel van de opbrengst van den pieters penning heeft verslonden, heeft men ook nog uit sommige bijzondere kassen der regering en in de voornaamste plaats uit die der beleenbanken eenige millioenen geleend, die nog niet zijn terugbetaald, daar de staatsinkomsten sedert den laatsten tijd zeer verminderd zijn. Indien er geene verandering in deze toestand komt zal het jaar 1860 voor Rome met een tekort van meer dan 10 millioen sluiten.

FRANKRIJK EN ITALIE.

Wij onthielden ons eens om vroeger melding te maken van de zonderlinge gebeurtenis, welke den 30 October jl. plaats greep aan de monding van de Garigliano, in het zekere vertrouwen dat de omstandigheden daarvan nog niet genoeg bekend waren. Zelfs nu kunnen wij nog niet zeggen dat de tusschenkomst van den admiraal Barbier de Tinan met betrekking tot de sardinische vloot verklaard is of dat er zelfs iets is uitgelekt om zich daaromtrent eenig idée te kunnen vormen. Het blijft altijd eene daad van aanmatiging, welke onderzoek vereischt, en welke zeer goed het onderwerp kan worden van eene kwestie voor het gouvernement. De handelingen van het fransche hof zijn zoo vreemd dat al ons vertrouwen wordt vereischt in de bekwaamheid van den keizer om buiten de vooronderstelling te blijven, dat zijne politiek niets anders is dan een tal van dolle kuren, het uitvloeisel van oogenblikkelijke indrukken of de elkander bestrijdende raadgevingen van ministers en geallieërden. De gebeurtenis aan de Napolitaansche kust blijft een van de meest onverklaarbare tijdperken van den tegenwoordigen veldtogt. Daarvoor zijn redenen opgegeven, welke voor ons begrip te hoog zijn. Zij, die bepleiters zijn van de Italiaansche zaak, omdat zij voorgeven iets te weten van de raadsbesluiten der Tuileriën, zeggen dat de fransche keizer zijne gematigdheid wenschte te toonen door Sardinie te beletten, dat deze den ongelukkigen Bourbonschen koning al te zeer drukte, en door dien koning de middelen tot ontkoming aantebieden wanneer hij de overtuiging zou hebben verkregen dat zijne kroon voor goed verloren was. Hoe nu eene gewellige en toch niets beduidende tusschenkomst een bewijs van gematigdheid kan heeten is moeijelijk te begrijpen. Nu zal men zeggen, moet de kroon van Frans II toch overgaan op zijnen naijverigen buurman, dan hoe eerder des te beter. Het kan tot niets goeds dienen om 80,000 Napolitanen in een klein terrein ingesloten te houden wanneer de meester, die zij verdedigen, evenmin kans heeft om zijn verloren grondgebied terugtewinnen als eenen Chambord of eenen Montemolin. Voor beide partijen is niets wenschelijker dan dat die oorlogzuchtige handelingen tot eene conclusie komen. Niets mergelt een land meer uit dan eenen langdurigen oorlog. Verheugen de philantropisten zich aan den eenen kant in de tegenwoordige volmaaktheid van doodelijke wapens, evenzeer bekennen zij dat eenen langdurigen oorlog ook juist daardoor onmogelijk is geworden. Zijn de Piemontezen en Napolitanen gezamenlijk sterk genoeg om de overwinning van den nieuwen koning duurzaam te maken, dan is het voor hun zaak om den gevallen monarch zoo spoedig mogelijk van zijn grondgebied te verwijderen. Ter verkrijging van dezen uitslag zou de sardinische vloot zeker niet weinig kunnen bijdragen. De werken van Ancona waren vernietigd door het vuur van den admiraal Persano, hetzelfde zou met Gaëta plaats grijpen. Wanneer dus de sardinische vloot, die zich aan de kust bevond, aan de operatien had deel genomen dan zou het vertrek van Frans II verhaast zijn geworden. Hieruit volgt dat, wanneer Napoleon de plannen van Victor Emanuel goedkeurt, wanneer hij Italie vereenigd en onafhankelijk wil zien, hij de Piemontezen niet moet beletten om zoowel ter zee als te land hunne krachten intespannen ter verdrijving van den koning. De gematigdheid welke tusschen beiden treedt om eenen strijd langer te doen duren, waarvan de uitslag geenen twijfel meer overlaat, die noemen wij slecht geplaatst. De Admiraal Persano zal nu, bedrijgd voor de monding van de Garigliano, op alle wijzen de ontvluchting van Frans II uit Gaëta helpen. De Europesche mogendheden hebben eenstemmig geweigerd om de blokkade van Gaëta te erkennen, en deze tegenstand, die de oorlogzuchtige eischen van Sardinie ontmoet, is genoeg om de ontsnapping van den gewezen koning te verzekeren. Elk oorlogschip kan de haven van Gaëta ingaan en nemen de koninklijke familie aan boord, zonder mogelijkheid voor de Piemontesche vloot om dat te beletten, ten minste wanneer Sardinie er niet op is gesteld om in oorlog te komen met de natie waartoe dat oorlogsvaartuig behoort. Bovendien is het iedereen bekend dat daartoe niet de minste kans bestaat. Victor Emanuel verkeert nagenoeg in dezelfde postie als vroeger de prins van Oranje toen koning James zich nog in Engeland ophield. Hij kan zich deugdelijk moeijelijk de kroon toeëigenen, welks bezitter zich nog op eigen grondgebied bevindt, en niets zou hij liever willen doen dan ook zelfs eenen gouden brug te bouwen wanneer de geruineerde doch niettemin nog wettige vorst daarover heen wilde trekken. Wij kunnen daarom de verschooningen niet aannemen welke voor den franschen keizer zijn ingebragt en daarom blijven wij volhouden dat, wanneer de admiraal heeft gehandeld op last van den keizer, het eene gewelddadige en zinnelooze daad was, hetzij met het doel om aantetoonen dat de magtige ook zelfs in zijne caprices moet worden gehoorzaamd, dan wel om door een slecht spel de nuttelooze sympathie van Europa optewekken voor een der magtigste monarchen. Nemen wij echter aan dat de admiraal Barbier de Tinan op eigen magtiging heeft gehandeld en dat zijn gedrag is afgekeurd. Het betrekkelijke berigt gegeven door een blad uit Toulon is ontleend van de *Descartes*, het schip wat de gemeenschap tusschen de twee vloten onderhield en hetwelk door den franschen admiraal met depèches naar Toulon was gezonden. Volgens dat berigt maakte een sardinisch eskader van zes schepen op den 27 October toebereidselen om aan de monding der Garigliano eene landing te bewerkstelligen; dat eskader werd echter door den franschen admiraal genoodzaakt om weder onverrigter zake zee te kiezen. Drie dagen later, den 30, keerde de sardinische admiraal terug met een eskader van tien schepen om zijne plannen doortezetten; daar hij volstandig bleef weigeren om te retireren maakte de fransche admiraal toebereidselen om hem daartoe te dwingen. De admiraal Persano protesteerde heftig tegen eene dergelijke handeling, doch zijne positie bleef niettemin hagchelijk. Frankrijk had aan Italie reeds zoovele diensten bewezen, en zijn bijstand is zoozeer noodig voor de voltooijing van het groote werk wat eenmaal was begonnen, dat het niet een Piemontesch zeeofficier in het hoofd kon komen om vuur te geven op een fransch schip. De piemontesche generaals, die zich in de Romeinsche staten bevinden, hebben last om zelfs eenen franschen korporaal te eerbiedigen en om, al worden zij in eene stad ook niet open armen ontvangen, die te ruimen wanneer zij de fransche driekleur zien. Er bleef dus voor den admiraal Persano niets anders over dan zijne onderneming te laten varen, of om eene zoodanige stelling intenemen dat elke beleediging van de zijde der franschen een Europeesch schandaal zou hebben verwekt. Hij verklaarde dienvolgens aan den franschen admiraal dat hij in last had om eene landing te bewerkstelligen aan de monding van de Garigliano en dat hij verpligt was te gehoorzamen. Hij zou geen tegenweer bieden wanneer hij werd aangevallen doch hij stelde den franschen admiraal verantwoordelijk voor eene zoodanige interventie. Met het oog op het protest en op de lijdelijke houding van den admiraal Persano, begon de admiraal Barbier de Tinan te vreezen dat hij zijne instruktien was te buiten gegaan, weshalve hij met spoed de *Descartes* naar Toulon zond om verdere bevelen aan zijn gouvernement te vragen. Het gevolg daarvan was dat de fransche admiraal op last van den keizer van Gaëta vertrok en, dus de sardinische vloot vrij liet om een werkzaam deel te nemen aan den slag van den 3 November. Men mag niet aannemen dat Napoleon er op uit is om zijne officieren te vernederen door hen in eene moeijelijke en onwaardige positie te plaatsen, evenmin is het te vooronderstellen dat de admiraal de Tinan eene tijrannieke en gekke daad zal doen alleen om zijnen meester in de gelegenheid te stellen van zijne afkeuring lucht te kunnen geven. En toch kunnen wij ook niet gelooven dat een fransch admiraal het durft te wagen om op eigen verantwoording zoo iets te doen. Hij dreigde met eene gewapende interventie, of met andere woorden om op de sardinische schepen te vuren; alleen de koelbloedigheid van den sardinischen admiraal hield hem daarvan terug. Waarschijnlijk had hij verwacht dat de Sardiniers hunne operatien langs de kust zouden hebben opgegeven zoodra zij maar hoorden dat dit de Franschen mishaagde. Wij wenschen den admiraal Persano geluk met den door hem verkregen uitslag, doch het spijt ons dat, in eene zoo ernstige zaak als de Italiaansche oorlog is, een zoo magtig vorst als Napoleon III verdenking geeft van capricieus en besluiteloos te zijn. (*Times*).

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.	Vlag.	Naam van het Schip.	den Gezagvoerder.	Grootte van 't schip in Lasten.	van waar gekomen.	wanneer gezeild.	welke plaats aangedaan.	werwaarts bestemd.	Agenten.
Jan. 3	Ned. Ind.	St. Oe…ng.	S. van Hulsteijn.	223	Batavia.	30 Dec.	Samarang.	Soerabaija.	
„ „	„ „	Saijan Ma…koor.	Mohammad Arip.	128	Banjerm.	„ „	geen	„	
„ „	Hamb.	Penqu…	J. F. Wesenberg.	146	Samarang.	„ „	„	„	

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Januarij 2	Nederl. Ind.	Abbool hassim.	Said Alie bin Aloei Alhabassij.	Banjermassin.
„ 3	Nederlandsch	Constance.	M. Kummezer.	Nederl. via Proboling.

In lading en in reparatie liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsche	Delftshaven.	Schaap.	In reparatie.	R. Kopersmit & Co.
„	Baltimore.	Brakke.	Amsterdam.	„ „ „ „
„	Helmers.	A. Messen.	Te Koop.	E. Ten Brinck & Co.
„	Jan van B…l.	D. de Roever.	Amsterdam.	„ „ „ „ „
„	Watergeus.	H. B. Giezen.	Onbepaald.	„ „ „ „ „
„	Knap Hoor…	L. J. Dik.	„	„ „ „ „ „
„	Broedertrou…	Rotgans.	Nederland.	„ „ „ „ „
„	Prins Fred. … Nederl.	C. C. de Witt.	Onbepaald	Schimmelpenninck & Co.
Engelsche	Annie Arch…d.	John Torney.	Onbepaald.	J. F. van Leeuwen & Co.
„	Brouwersha…	P. Janzen.	„	„ „ „ „ „ „
Amerikaansche	Wildgazelle.	Crowelen.	Onbepaald.	Fraser Eaton & Co.
Nederlandsche	Cornelia He…tte.	de Veer.	In lossing.	„ „ „ „
Nederlandsche	Edouard M…	Remmerts.	Nederland.	„ „ „ „
Hamburgsche	Joachim Cr…am.	Holm,	In Lossing.	„ „ „ „
„	Cappela.	Lange.	In Lossing.	Mathieu Ebbs Ruys & Co.
Nederlandsche	Odilia Marga…a.	Martius van Geffen.	Nederland.	„ „ „ „ „
„	Anna Lena.	C. Zaal.	„	„ „ „ „ „
Zweedsche	Amalia Mari…	Soendsen.	Falmouth.	„ „ „ „ „
Hamburgsche	Malvina Vid…	Kessal.	Rotterdam.	„ „ „ „ „
Nederl. Ind.	Stoomboot Sa…ng Paket.	Scheel	„	„ „ „ „ „
	Maria Cathar…	H. C. de Bos.	Nederland.	P. Kervel & Co.
„	Ortelius.	F. H. Groote.	Amsterdam.	„ „ „ „
„	Het Goede V…ouwen.	D. J. Kraan.	„	„ „ „ „
„	Antoinette Se…ine.	A. Victor.	„	„ „ „ „
„	Cornelia.	J. H. With.	„	„ „ „ „
„	Penguin.	Wesenberg.	Kanaal.	„ „ „ „
Engelsche	Crouch Broth…	G. Crouch.	Nederland.	Hill Broekman & Co.
„	Leven.	Rob.	Onbepaald.	„ „ „ „
Nederlandsche	California.	H. de Wijn.	Nederland.	„ „ „ „
Engelsche	Schotch Lassie.	Kennedy.	„	„ „ „ „
Nederlndsch	Pollux.	H. L. Kruis.	„	B. J. van Eck & Co.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya op den 3den Januarij 1861.

AANVOER.

Van Batavia per het Ned. Ind. schip *Joedul barie*, gezagv. SECH OAMAR BIN A…HMAT FAGIE.

8 kn. bagagien, 19 coll. meubelen, … BOOGARDT; 10 coll. ijzer waren, 2 kn. slendangs, FRASER EATON & …; 560 staven ijzer, ADAM & Co, 25 kn. hat garen, L. JOHAN; 100 p… salpeter, JOAKIM; 20 coll. diverse provisien, LE ROUX & Co; 3… kelders genever, ANEMAET & Co; 68 kn. gom damar, 10 kn. castor-… 45 manden bier, THOMAS & Co; 4 colls. lampen, 16 coll. manufactu… ORDER; 100 kn. cognac, GEBRS. VAN DELDEN; 25 kn. gedr. katoen, … MILLAN MARTEN & Co; 9 bn. lijnwaden, HILL BROEKMAN & Co; … kn. messen, MATHEU & Co.

Van Nederland via Samarang per … Ned. schip *Cornelia Hendrika*, gezagv. C. …ASKIE

40/m steenen, 11 kn. lijnwaden, N. H. M. 1 kn. diverse, OECHSMAN; 2 kn. medicijnen, VAN DER WEIDE; 1 kn. diverse, F. VOS; 2 ps. hammen, 159 colls. provisien, 9 kn. wijn, 5 vs. boter, 15 vn. meel, ARNOLD & ZOON.

UITVOER.

Naar Singapoer via Samarang en Batavia per de Ned. Ind. stoomb. *Palembang*, gezagv. H. KRAMER.

245 pic. afgekknipte koperduiten, THOMAS & Co; 84 zaken peper, JOAKIM; 11.800 zilver, en 830 sp. matten, 16 pic. bladkoper, 2 pic. rotte kruid, 10 pic. soga bosten, 40 pic. kederang-hout, DIVERSE PERSONEN. 2 kn. lampen, Mc MILLAN MARTEN & Co.

Marktprijzen.

SUIKER ƒ 16¼.—
KOFFIJ ƒ 84½.—
RIJST (CARGA) ƒ 135 @ ƒ 140.—
ID. (WITTE) ƒ 180.—
ARAK ƒ 50.—
WISSELKOERS ƒ 102 @ ƒ 103

Voor ieder in dit blad voorkomend artikel, hetwelk van geene onderteekening is voorzien, stelt de Redactie zich verantwoordelijk zoolang door haar geen ander schrijver wordt opgegeven.

GEDRUKT BIJ LE ROY & CO TE SOERABAYA.